

НА ЧАСІ

Поезія крізь час

10 березня в день пам'яті Тараса Шевченка літературна студія університету провела «вечір при свічках» під промовистою назвою «Поезія крізь час».

Організатор акції Мирослава Годунок зібрала у 215 аудиторії старого корпусу кілька десятків шанувальників поетичного слова і, зокрема, творчості Великого Кобзаря. У вступному зверненні до слухачів Мирослава наголосила на трьох аспектах, пов'язаних із нашим осягненням Шевченка: індивідуальним для кожного з нас шляхом до розуміння його поезії; таємницями його життя; його магічним впливом на «і мертвих, і живих, і ненароджених» українців.

Вечір розпочав керівник літстудії О.Є. Гадзінський розповіддю про недавнє сенсаційне наукове відкриття, що стосується біографії Т.Г. Шевченка. А потім – один по одному виходили до столу із портретом Шевченка учасники вечора – кожен із свічкою – і читали напам'ять Кобзареві вірші, вкладаючи у них душу і серце... І ставили свічку перед портретом. Поступово висвітлювався із темряви лик Тараса Григоровича, щоб стати яснішим для нас...

У темпераментному і аргументованому заключному слові декан філологічного факультету О.В. Забарний закликав слухачів замислитися над двоєдиною загадкою Шевченка як талановитого митця і людини великої душі. Шевченко нам додає і сили, й любові, й упевненості. Із цим почуттям виходимо з-під тихого світла Шевченкових свіч у березневий вечір...

Олександр Гадзінський, керівник літературної студії «Перо» НДУ ім. М. Гоголя

ЛІТЕРАТУРНО-ДОКУМЕНТАЛЬНА ВИСТАВА

«ЖИВЕ СЕРЦЕ ТАРАСА, АБО Я ТАК НІЖНО ЇХ ЛЮБИВ»

У ВИКОНАННІ СТУДЕНТІВ ДРАМАТИЧНОЇ СТУДІЇ «ГАНЦ КЮХЕЛЬГАРТЕН»

*Чого мені тяжко, чого мені нудно,
Чого серце плаче, ридає, кричить,
Мов дитя голодне? Серце моє трудне,
Чого ти бажаєш, що в тебе болить?
Чи пити, чи їсти, чи спатоньки хочеш?
Засни, моє серце, навіки засни,
Невкрите, розбите — а люд нависний
Нехай скаженіє... Закрий, серце, очі.*

Тарас Шевченко

Березневі дні для українців не тільки асоціюються з весною, квітами, жінками, у ці дні, як ніколи на українській землі звучить слово Тараса. Тихе, сльозами та кров'ю окроплене слово, в якому живе Україна, в якому живе історія, в якому живе кожен з нас.

Шевченко був не тільки великим поетом, він був ще великою людиною. Людиною, яка відчувала, мріяла, любила...

В акторів драматичної студії нашого університету відбулися березневі гастролі по школах Ніжина з виставою «Живе серце Тараса, або Я так ніжно їх любив». Уже в самій назві вистави висвітлюється її глибокий, інтимний характер. У школах творчість письменника вивчається за традиційними канонами, які потрібно знищувати, адже саме вони створюють бар'єр до розуміння постаті Шевченка як поета, як людини. Сучасний учень прагне якоїсь сенсації, родзинки, не тільки у своєму житті, але й у літературі. Такою родзинкою стала для них вистава про живе серце Тараса...

В основу сюжету вистави лягли листи Тараса Шевченка, спогади сучасників та листи до поета жінок, які в різні періоди його життя зайняли кожна своє місце в

живому серці Кобзаря. Шість жінок – шість театралізованих епізодів. У ролі Оксани Коваленко виступила Житник Оксана, поета грав Лисинюк Антон; Амалія Клоберг – Ткаченко Вікторія, Варвара Репніна – Годунок Мирослава, Ганна Закревська – Вернигора Гаїна, Агата Ускова – Горбачова Алла, Катерина Піунова – Бойко Юлія, Ликера Полусмакова – Божина Яна.

Ведуча вистави – Годунок Мирослава, музичне оформлення – Годунок Гаїна.

Молоді виконавці не залишили байдужими глядачів. Після вистави на обличчях у кожного лишилася сльоза, сльоза серця Тарасового. Учні змогли не тільки послухати, а й побачити ніжну історію кохання великої людини з великим, живим серцем.

Наші актори закликають кожного до розуміння Тараса Григоровича, до його відкриття у своїй душі, адже в ньому освітлюється вся Україна.

Жінок потрібно любити 365 днів на рік. А у березні згадайте про Шевченка, розгорніть Кобзар та «учіться, читайте, і чужому навчайтесь, й свого не цурайтесь...».

Мирослава Годунок, студентка
філологічного факультету

Година пам'яті «Велич їх подвигу»

16 березня в головній книгозбірні Ніжинського державного університету – бібліотеці імені М.О. Лавровського – відбувся захід із циклу, присвяченому 70-річчю закінчення Великої Вітчизняної війни. Захід розпочався зі вступного слова Галини Осіпової, завідувача відділу обслуговування. Вона повела присутніх строніками історії війни. Галина Сергіївна зазначила, що у воєнні роки країна втратила 8–10 млн. людей, фактично кожен п'ятий українець загинув у страшній війні. Економіка країни була зруйнована, великих втрат зазнала і бібліотека нашого вузу.

Косовських Людмила Павлівна презентувала студентам та всім присутнім слайд-шоу «Ніжин у період окупації 1941–1943 рр.». 13 вересня 1941 німецькі війська увійшли в Ніжин. Місто залишалося під управлінням військової адміністрації. Всю повноту влади тут здійснював вермахт. очевидці тих подій згадують, що німці ставилися до простих людей, українців, як до собак, навіть їжу, яку ніжинці вимушені були просити, щоб не померти з голоду, німці кидали на землю. Чимало викладачів у ті часи були розстріляні в кар'єрах цегельного заводу. В ті часи в Ніжині діяли Петропавлівський римо-католицький костюл і сім православних церков: Богоявленська, Василівська, Вознесенська, Покровська, Троїцька, Христо-Воздвиженська та церква Благовіщенського монастиря. У нинішньому парку ім. Шевченка був цвинтар для німців, для офіцерського складу. Зима 1941–42 рр. видалась дуже суворою. мешканцям дошкуляв як холод, так і голод. Не було їжі, не було палива, топити у хатах було нічим. Весною того ж року почалося насильницьке вербування та відправлення молоді на роботи до Німеччини. Окупація Ніжина тривала 2 роки.

Про Ніжинський державний університет у часи окупації 1941–43 рр. присутнім розповіла провідний фахівець музейного комплексу Ганна Сергіївна Парубець. У будівлі вузу на 1 поверсі знаходилась стайня, другий поверх німці з перших днів використовували як шпиталь, кімнату-музей Гоголя – як кухню, гуртожиток студентів пристосували під фельдкомендатуру. Для поховань було відведене місце біля старого корпусу – там, де зараз горить Вічний вогонь. Багато цінних речей, наприклад, меблі, предмети інтер'єру, фізичні прилади, німці зберегли, але все ж більшу частину вивезли. Білий лебідь чудом вцілів в ті роки, адже німці замінували його. І лише завдяки зусиллям Савченка Ю.А., який розмінував будівлю, ми маємо змогу сьогодні навчатися в цьому храмі науки.

Студенти факультету психології та соціальної роботи розповіли нам про неоціненний подвиг директорки інститутської бібліотеки Ніни Георгіївни Наркевич та бібліографа Зінаїди Костянтинівни Константинової. Протягом двох важких років гітлерівської окупації ці мужні жінки, ризикуючи власним життям і здоров'ям, полишивши всі буденні справи, жили в бібліотеці, тим самим рятуючи неоціненні скарби слова – книги. Ці хоробрі жінки врятували від розграбування безцінний бібліотечний книжковий фонд інституту. Спочатку бібліотечні фонди планували вивезти до Уральська, але від цієї ідеї довелося відмовитися. За наказом німців жінки мусили звільнити весь перший поверх від книг і меблів. Багато книг було спалено в ту сувору зиму, щоб хоч якось зігріти холодні приміщення. Книги комуністичного спрямування було наказано знищити, вивезти за межі бібліотеки, але і ці видання бібліотекарки врятували. Частина книг було перенесено до міської бібліотеки і потім, на жаль, втрачено, адже наприкінці окупації фюрери спалили будівлю, заклавши туди вибухівку. На щастя, найбільш рідкісні видання XVI–XVIII століть були збережені. У вересні 1943 року Наркевич та Константинова врятували бібліотеку, яку німці замінували, перебивши електричний кабель з мідним дротом. Вони врятували безцінний книжковий скарб, їхньому подвигу немає ціни, хоча вони самі ніколи не вважали свій тодішній вчинок якимось героїством. Але ми завжди повинні пам'ятати ці імена – Ніна Григорівна Наркевич та Зінаїда Костянтинівна Константинова.

Наприкінці директор бібліотеки Морозов Олександр Сергійович провів паралелі між Вітчизняною війною та тією, яка зараз іде на південному сході України. На жаль, на сьогоднішній день знищено електронний депозитарій бібліотеки Луганського університету. Морозов О.С. провів присутнім екскурсію бібліотекою, завівши нас у святую святих – підвал із величезною кількістю книжкових зібрань (до речі, найстаріша книга датована 1513 роком).

Завдяки сьогоднішній зустрічі, присутні дізналися, як бібліотекарки врятували безцінну бібліотеку, ризикуючи власним життям, адже як колись сказав своїм учням Володимир Великий: «книга – це найбільший скарб людей. Як не збудуємо корабля без цвяхів, так людина не стане справжньою людиною без читання книжок».

Наш кор.

Музи не мовчать...

Можу сказати з твердою впевненістю, що музи ніколи й не замовкали. Письменницькі душі завше відгукувалися на суспільно-політичні події в Україні.

Останнім фактом, який вразив мене до «не могу», як то кажуть, стала зустріч із благодійним фондом допомоги обездоленим (назву не вказую навмисне). Можете собі уявити чергу біля машини, де роздають гарячий чай, варену картоплю з олією (і це за 31 гривню за літрову пляшку). Черга на кілька десятків метрів чоловіків від 17 до 70 років (ну якщо не бригада, то батальйон точно); деякі з них досить пристойно вдягнені, деякі – з «айфонами», які влаштували гучну бійку, чим налякали малих дітей поблизу. На слова «Щастя!» та «Смачного!» через раз відповідали «Мужу стільки насыпашть будешь...», відмовилися віднести свій же одноразовий посуд до смітника, аргументуючи це фразами типу «Нам что, платят за это?», «Тебе надо, ты и убирай». Що можна додати? Хіба як те, що біля колій жінки тягнуть сумки на спинах з товаром від Конотоп та Бахмача з товаром, щоб прогудувати сім'ї у такий важкий час.

І це в той замусолений новинами час, коли інша, 128 гірсько-піхотна бригада втрачає в середньому на тиждень 6-9 своїх бійців, із лінії вогню виносять поранених. Батьків і чоловіків, які несуть в жертву свої життя заради чистого неба над нашими смиренними головами.

27 лютого в Малій актовій залі НСПУ відбувся благодійний поетично-музичний марафон, він же аукціон збору коштів для хлопців зі «128-ої».

Хедлайнером зустрічі став Дмитро Павличко, якого в першу ж хвилину поставили питання:

– Деякі говорять, що Незалежність України була дарована, принесена на срібній тарілочці, а час вимагає того, що тепер її треба відвойовувати. Що скажете, Дмитре Васильовичу?

Павличко відповів зовсім свіжими, ще ніде не надрукованими поетичними рядками:

– Бо миру прагнучи, ви мир програли,
Бо все, що з миром нам дано від Бога,
Ми лиш мечем спроможні зберегти.

– Ті, кому ми платили, вважають, що ще не оплачено. Я пам'ятаю цю залу, коли я ще студентом потрапив сюди на розбір Парткома з Малишком. У листі від Секретаря була поміщена скарга на Андрія Самійловича за те, що він різко відповів офіціантці: «А чому ви до мене звертаєтесь російською? Я ж по нашому говорю...». Тоді за Малишка вступився Іван Ле, тоді й підписи якісь збирали, – отак за мову боролися. Мені

нешодавно виповнилося 85. Я ще молодий, – сміється Дмитро Васильович, – але хочеться вмерти від того, що я бачу сьогодні: усі ці «квартали», новини.

І є Дебальцеве, пробите, та не вбите...

Зі скупю чоловічою сльозю, трохи скривившись, мовчки сідає.

Марафон продовжується виступами-молитвами Валерія Гладунця. Акапельним «Ой морозе, морозенку...» та «Ой на горі...» підспівував увесь зал.

Таня-Марія Литвинюк пронизала ряди жіночним «Береженого Бог береже. Бережи свого Бога».

Плеяда молодих поетів виставила на аукціон власні збірки, Дмитро Лазуткін привіз футболки з українською символікою та жартівливими висловами. Павло Коробчук став манекеном для біленької вишиванки з надписом «Гарна українка», а проте закінчив не дуже оптимістичним

Боже, врятуй переможців,
Кохана, подай протигаз...

Автори красного письменництва не скупилися на пекучі вислови в бік окупантів. Для хлопців зі «128-ої» вдалося зібрати близько чотирьох тисяч гривень на коліматорний приціл.

«Ми йдемо не на війну. Ми йдемо в чоловічий танок», – так говорили ті, хто вже ніколи не повернеться до рідного дому, чії очі закрие холодний вітер, чії великі серця не зможуть втримати бронезилети. Була б душа німою, не котилися б сльози, були б

черствими руки, не писали б того, що нашіптують музи. А музи не мовчать...

***

Велика справа потребує великого серця

І. Багрянний

Душа людини – вогненне поле щоденної битви.
Душа людини гаряча й темна, немов гроза.
Вона – для любові, печалі, добра і молитви.
Пізнаєш її – і вже не віднесеш на базар.
Людина у світі – маленька-маленька піщина,
Як крапля у морі, як зірка на небі немов.
Величною робить людину її батьківщина,
Де сіється житом проста і сердечна любов.
Бо справи усі потребують великого серця,
Як сонце багряне вливається у жнива.
І там, де любов до народу у грудях б'ється,
Така людина – вічно буде жива.

Слава Україні!

*Валерія Лазебна, студентка
філологічного факультету*

ФАКУЛЬТЕТИ ІНФОРМУЮТЬ

МУЗИЧНІ МАНДРИ КРАЇНАМИ СВІТУ

Наш видатний земляк, мореплавець і географ Ю.Ф. Лисянський, напевно, зрадів би і здивувався одночасно, дізнавшись, що його нащадки, студенти Ніжинського університету ім. М. Гоголя, також полюбляють навколосвітні експедиції, але вирушають в них, ... не покидаючи рідного Ніжина. Остання така

незвична подорож відбулась 24 лютого 2015 року у залі Гоголівського корпусу. Всі охочі, ських народних танців»). Як і будь-яка подорож, вечір був багатий на різноманітні відкриття: ліричний скрипично-фортепіанний дует Л.І. Резан – Н. Остапенко («Лебідь» К. Сен-Санса) і вокальний дует А. Іваненко – Я. Йотка. Їх потужне виконання «Мелодії» М. Скорика пронизало серце кожного з присутніх у залі бодем за рідну Україну. Однак, мабуть, буде справедливим сказати, що апогеєм вечора стали виступи двох гостей: аспіранта НПУ ім. М.П. Драгоманова з Китаю Се Фана та учениці 2 класу ЗОШ № 1 м. Ніжина Ісаєнко Надійки. Перший вразив своєю чудовою українською мовою і віртуозною грою на роялі, а найменша учасниця, що закривала дійство, – своєю майстерністю в декламуванні віршів і невіддипною дитячою ширістю, чим, дійсно, і дарувала надію на краще майбутнє.

Як і заведено під час круїзу, у кожній країні нас зустрічав свій «гід». Цю роль по праву виконували студенти природничо-географічного факультету Почка Артем, Резвін Микола, Васильчук Олексій, Волкова Інна, Яременко Мар'яна, Давиденко Алла.

що безкоштовно потрапили «на борт судна» (яка розкіш у наш час!), змогли за півтори години відвідати 12 країн світу. Вони й досі з захопленням відгукуються про цей неординарний захід – «Музичні мандри країнами світу» – спільний проект двох, здається, абсолютно різних кафедр: кафедри географії та кафедри інструментально-виконавської підготовки. Проте саме любов до мандрів і до класичної музики об'єднала двох «капітанів», розробників вечора: професора В.В. Смаль та доцента О.М. Щербініну.

У вступному слові проф. В.В. Смаль зазначила, що кожна наша подорож – це перш за все враження й емоційні оцінки, на основі яких ми створюємо певне уявлення про країну, її образ. Образ країни – явище різнопланове і комплексне. Він є результатом синтезу та взаємодії різнорівневих елементів – природних, соціально-економічних, суспільно-політичних, національно-культурних. Музичні твори, як невід'ємний компонент національної культурної спадщини будь-якої країни, безперечно, сприяють створенню такого образу, оскільки саме вони виражають ментальність, душу народу.

Почути й зрозуміти музичну культуру різних народів глядачам допомагали викладачі і студенти факультету культури і мистецтв: Павленко О.М., Резан Л.І., Ваніна І.Є., Остапенко Наталія, Батрак Марина, Кальна Наташа, Козел Катя, Пучка Вікторія, Йотка Ярослав, Петренко Євген. У програмі прозвучали твори Й. Баха, Ф. Шопена, І. Альбеніса, Дж. Каччині, Й. Штрауса. Окрасою вечора були, як завжди, інструментальні ансамблі О.М. Щербініної і О.М. Павленка («Американська рапсодія», «Вокаліз» С. Рахманінова), О.М. Щербініної і І.Є. Ваніної («Попури на теми єврей-

Захід був настільки органічним і насиченим, що жодної хвилини не було нудно і час промайнув швидко.

Цю навколосвітню подорож можна вважати ще однією успішною спробою доц. О.М. Щербініної з реалізації бінарного методу навчання студентів. Саме вона виступала й раніше автором ідей проведення на основі міжпредметних зв'язків музичних вечорів, присвячених Ф. Лісту, Р. Шуману, Й.С. Баху, Й. Брамсу.

Цікаво, яка кафедра наступна? З ким Ольга Миколаївна буде експериментувати далі? Побажаємо їй творчих успіхів!

Андрійко І.Ф., старший викладач кафедри німецької мови

ПОДІЇ І ДАТИ В ІСТОРІЇ НІЖИНСЬКОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Учень геніїв,
вчитель геніїв

Справжню насолоду, незабутні враження отримали студенти факультету психології та соціальної роботи (група ДП-21) під час години мистецтва «Учень геніїв, вчитель геніїв», яка була проведена працівниками бібліотеки разом з кафедрою дошкільної освіти та провідним фахівцем музейного комплексу Парубець Г.С. з нагоди 205-річчя від дня народження Аполлона Миколайовича Мокрицького (1810–1870) – живописця та педагога. Захід відбувся в ІІ залі картинної галереї НДУ – і це вже надихало на щось цікаве і незвичайне.

Завідувач відділом обслуговування бібліотеки Осіпова Г.С. зазначила, що серед визнаних майстрів живопису того часу яскравої зіркою сяє ім'я вихованця Ніжинської Гімназії вищих наук кн. Безбородька – А.М. Мокрицького. Він був не просто видатним художником, а й людиною з великої літери. Народившись далеко від культурних центрів, на Полтавщині, він завдяки таланту, працелюбності, бажанню досягти своєї мети, став видатним майстром живопису. Зі сторінок його щоденника дізнаємося про головну рису його характеру – небайдужість до долі іншої людини. Всім відомо про сприяння А.М. Мокрицького звільненню Т. Шевченка з кріпацтва.

Завдяки чудовим ведучим Примаченко А., Кривченко Т. та Бойко Ю. слухачі поринули в ХІХ століття, до витоків таланту художника, до тих, хто впливав на його розвиток, згадали атмосферу, в якій зростав майбутній митець. Дуже приємно, що на наше свято завітав декан філологічного факультету Забарний О.В., який розповів про Ніжинську Гімназію вищих наук, життя А.М. Мокрицького у Петербурзі, спілкування з видатними людьми того часу.

Провідний фахівець музейного комплексу Парубець Г.С. розповіла, що творчість А. Мокрицького – явище цікаве й суперечливе. В ній – одночасна наявність стильових ознак романтизму і тяжіння до класицистичних основ, які характеризували постать його вчителя К. Брюллова та багатьох інших митців того часу. Пензлю А. Мокрицького належить галерея портретів відомих його сучасників: М. Гоголя, Є. Гребінки, О. Кольцова. І дуже важливо, що ми мали змогу не тільки почути розповідь про картини художника, але і побачити портрет Євгена Гребінки пензля цього майстра, що вражає і виразом обличчя і позою змальованої людини.

А наприкінці заходу присутні мали змогу побачити і потримати у руках рідкісну книгу «Явление Христа народу. Картина Иванова. Разбор академика Мокрицкого», 1858 року з бібліотеки С.П. Шевирьова, яка знаходиться у Музеї рідкісної книги нашого університету. Вражає те, що ця книга зберігає слід почерку і теплоту рук видатного митця – А.М. Мокрицького. На титульному аркуші дарчий напис «Его превосходительству Степану Петровичу Шевыреву усерднейше приношение от автора 27 дек. 1858 года».

Галина Осіпова, зав. відділу обслуговування

2 березня 2015 року відбувся захід, присвячений 205-й річниці з дня народження випускника Гімназії вищих наук князя Безбородька, відомого художника Аполлона Миколайовича Мокрицького. Цей захід відбувся завдяки зусиллям бібліотекаря – Галини Сергіївни Осіпової, провідного фахівця музейного комплексу Парубець Ганни Сергіївни та студентів групи ДП-21. Серед присутніх були такі поважні гості як декан філологічного факультету Забарний Олександр Вадимович та викладач кафедри дошкільної освіти Тукач Ірина Іванівна. Захід проходив в атмосфері живопису, серед шедеврів світового мистецтва. Всі мали змогу побачити на власні очі картину А. Мокрицького, на якій зображений Є. Гребінка.

На заході я дізналась багато цікавого про життя видатного художника. Ця постать виклала в мене захоплення, адже незважаючи на складні життєві перипетії, він залишився сильним духом і зумів реалізувати себе як митець. Мені припало до душі його висловлювання: «Пусть буду прост, но добр, беден, но честен и независлив». Ці слова говорять про те, що він є не просто видатним художником, а й людиною з великої літери. Зі сторінок його щоденника можна побачити, як йому була небайдужа доля іншої людини. Адже всім відомо, що Мокрицький сприяв звільненню Т. Шевченка з кріпацтва. Дуже шкода, що не здійснилася благородна мрія А. Мокрицького – відкрити школу малювання в Україні, а саме в місті, в якому він народився, – Пирятині. Проте йому вдалося здійснити іншу своєї мету – досягти значного успіху в живописі. Картини, що зберігаються в приватних та музейних зібраннях Києва, Москви, Санкт-Петербурга, інших міст доводять геніальність Аполлона Мокрицького.

Захід був вражаючий, всі дізнались масу нового не тільки про життєвий шлях видатного художника, а й історичні дані про наш навчальний заклад від декана філологічного факультету. Завдяки такій видатній людині як Аполлон Мокрицький ми маємо змогу пишатись нашим університетом.

Ольга Антонова, студентка факультету психології та соціальної роботи

Що? Де? Коли?

Продовжуються студентські інтелектуальні змагання в університеті. Більше десяти команд з усіх факультетів з осені виборюють першість в чемпіонаті НДУ ім. М. Гоголя з гри «Що? Де? Коли?», який проходить за підтримки студентського профкому. 24 лютого 2015 року відбувся вже V етап чемпіонату під гаслом «Весна близько». Але навіть це гасло не допомогло – чергову перемогу здобула команда історико-юридичного факультету «Зима близько», яка продовжує бути лідером в чемпіонаті. Кращу гру в сезоні продемонструвала команда «Арена 51-М» (збірна істориків і музикантів), яка посіла друге місце і вийшла на загальне третє місце. На третьому місці в етапі – команда факультету іноземних мов «Alice Cooper», яка, в свою чергу, утримує загальне друге місце.

А 25 лютого 2015 року на факультеті психології та соціальної роботи відбувся традиційний захід – чемпіонат з інтелектуальних видів спорту. А оскільки він був тринадцятим, то і тематика конкурсів була підібрана відповідна: із «забобонно-містичним» забарвленням. Приємно, що у порівнянні з минулим роком зібралось вдвічі більше студентських команд. Змагалися також і викладачі, і гості факультету (студенти з фізико-математичного факультету та факультету іноземних мов).

Розпочалося все з конкурсу «Народжені 13-го», яких (народжених 13-го числа) виявилось всього троє з майже півтори сотні учасників. Перемогу в конкурсі здобув той, хто відразу... програв – і як «найнещасливіший» отримав приз-оберіг. «Найнещасливішим» виявилася Зеленька Лариса Михайлівна – лаборант кафедри психології!!!

У головному конкурсі – грі «Що? Де? Коли?» – несподівано перемогли студенти першого курсу групи П-11 (Савін Олексій, Ващенко Олександр, Полегенько Ярослав, Кузьменко Марія, Моргун Дарія).

Також призові місця у студентському заліку посіли команди магістрантів-соціальних педагогів (Чернявська Леся, Чистякова Вікторія, Мамченко Людмила) разом з п'ятикурсником Коваленком Олексієм та групи ПП-31 (Бобровник Катерина, Євменчук Оксана, Мороз Ольга, Волеватенко Ольга, Нечипоренко Юлія, Безугла Наталія).

Містичний конкурс «Ерудит-тест», присвячений числу «13», виявився вдалим відразу для двох команд, які дали по 8 правильних відповідей з 13:

«Галицька корона» (збірна),

«Красавчики і Льоша» (магістранти СП-51).

Конкурс «Перевертиші» був присвячений мультфільмам, але виявився заскладним для більшості команд. У результаті кращий результат показали гості – студенти факультету іноземних мов (тут все зрозуміло: їм не вперше перекадати незрозумілі словесні конструкції). Серед факультетських команд виявилось, що у мультіках краще всього розбираються викладачі кафедри загальної та практичної психології.

Усі переможці та призери були нагороджені призами, деякі команди – оберігами, а організатори – понаднормовою працею з прибирання залу.

О.В. Лісовець, відповідальний за проведення змагань, доцент кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи

8 Березня. Вітання

«Прости мене, прапрадіде-козаче, Прости мене, мій споконвічний краю...»

16 березня в читальному залі №2 Ніжинського державного університету відбулася зустріч з Володимиром Федоровичем Шовкошитним – першим заступником Голови Національної спілки письменників України, українським поетом, прозаїком, публіцистом, громадським, політичним та державним діячем, доктором філософії в галузі політології, народним депутатом України I скликання, ліквідатором наслідків аварії на ЧАЕС.

Володимир Федорович – автор 4 романів, 17 книг, в тому числі збірки «Ехо априля» (1987), «Жорстоке свято» (1990), «Фантомний біль» (1994), «Зanedбаний рай» (1996), «Торкнутися небес» (2009); прозових книг «Тяжкий хрест» (1996), «Герої народжуються на могилах героїв» (2004), «Кров свята» (роман) (2012).

Зустріч розпочалася зі всупного слова декана філологічного факультету Олександра Забарного, який тепло привітав гостя.

Свою розповідь гість розпочав зі спогадів про події, які лягли в основу книги «Герої народжуються на могилах героїв», а саме про те, як він брав участь у перепохованні дисидентів, великих сподвижників боротьби за Україну Стуса, Литвина та Тихого. Це книга, яку має прочитати кожен українець. У ній

розказано про долі людей, які віддали свою кров до останньої краплі за Україну, якої ще не було, за Україну своєї мрії.

Поет зачитував рядки зі своїх віршів, які глядачі зустрічали теплими оплесками, адже нікому в залі не байдужа доля України, історія нашого незламного народу.

Особливо болючою та щемливою є для письменника тема Майдану. Саме події часів Революції гідності лягли в основу його книги «Боривітри». Протитип головного героя – Юрій Вербицький, корінний львів'янин, перший загиблий на Майдані.

Письменник закликав слухачів ніколи не нехтувати рідною мовою, яка Богом дана. Мама і Україна – це найдорожче, що має людина, адже на ґрунті мови будується культура. Наріжний камінь культури, ментальності – слово.

Студенти захоплено слухали щирю розповідь гостя, яку він закінчив рядками свого вірша

*Смиренний дух – слуга рабів,
Незламний дух – слуга народу:
Лиш він дає йому свободу –
Найбільший із земних скарбів!*

ОБЛИЧЧЯ НОМЕРУ

Валерія Лазебна народилася 10 жовтня 1993 року в місті Конотоп, що на Сумщині. Навчалася у Конотопській гімназії і з п'ятого класу стала відвідувати засідання літературної студії «Джерела», якою керує Ірина Михайлівна Козлова. До честі керівника студії, вона підготувала для філологічного факультету Гоголівського університету багато чудових вихованців, серед яких член Національної спілки письменників України,

поетеса Анна Малігон, лауреат міжнародного конкурсу «Гранослов» Олег Єршов, які достойно представляли літературну студію університету на численних мистецьких конкурсах. І ось на поетичному небосхилі України засяла яскрава зіронька Валерії Лазебної... Після закінчення гімназії Валерія не вагаючись вступила на філологічний факультет Гоголівського університету, де опановує спеціальність «Українська мова і література та англійська мова», вона студентка 4 курсу.

Валерія переможець і призер численних літературних конкурсів, зокрема Всеукраїнського конкурсу «Майбутнє лісу в твоїх руках» (2006), обласного конкурсу «Проба пера» (2008), обласного конкурсу «Орфей» (2010, 2011). Її вірші друкувалися у багатьох часописах України, обласній та місцевій пресі.

Ми сидимо у затишному кабінеті декана філологічного факультету, п'ємо каву і ведемо неспішну розмову про нову збірку... Моя співрозмовниця дещо знічена від підвищеної уваги до неї, але зрештою опановує себе:

- Валеріє, яким був твій шлях у поезію? Чи пам'ятаєш, коли написала свого першого вірша?

- Шлях у поезію розпочався із бабусиної коліскової... Я народилася у багатоповерхівці промислового міста, а тому моя бабуся, Віра Яківна, виносила мене на балкон, на свіже повітря і там заколисувала, співаючи коліскової або читаючи поезії. Не дивлячись на те, що за фахом бабуся фізик-ядерник, вона чудово знає літературу, закохана у поезію, а згодом стала для мене суворим критиком. Так з дитинства я познайомилася із поезією В. Маяковського, М. Рубцова, М. Румянцевої, В. Тушнової... Звідти, певно, вроджене почуття ритму і увага до рими. Моя мама, Валентина Олександрівна, працює викладачем економіки в одному із Конотопських училищ і теж до безтями закохана у поезію. Тож вона з бабусяю

мої найвимогливіші критики... Сім'я у нас русомовна, а тому писати я стала російською мовою. Свого першого вірша написала у 8 років, то була пейзажна замальовка. З того часу й пишу... У школі дізналися про моє захоплення і моя вчителька літератури (мама вже згаданого Олега Єршова) взяла мене за руку і відвела до літературної студії «Джерела». Так я п'ятикласницею долучилася до світу літератури...

- Валеріє, познайомились із твоїми віршами, я був вражений їх щирістю. Звідки така оголеність душі?

- Я не терплю лицемірства та фальші... Світ такий, яким відчуває його твоє серце. Тим і цікавий поет, що він по-своєму сприймає світ, він баче те, чого не помічає пересічний громадянин... (Я її перериваю)

- «Загорієся сірник від бажання побачити світ», де «зима, як зім'ятий папір», де «обіравшись, схопившись за дах, сонце впало на землю монеткою», де «доць кітмялапами в скло до болю...», де «крізь вікна небо, нібито ікони. Древа моляться, протягуючи віти», де «небо в очах і калюжах квітне». Вас можна цитувати безкінечно...

- Дякую за уважне прочитання моєї збірки... Так от, моя духовна оголеність від пережитого у цьому світі. За свій 21 рік, я дуже багато чого пережила... Коли ти рік нерухомо прикутий до інвалідного візка, ти зовсім по-іншому переосмислюєш все, що відбувається навколо. З'являється відчуття часу, настороженість до його швидкоплинності, з'являється потреба у визначенні вартості часу, з'являється потреба у боротьбі... Коли ти відспівуєш кохання, що вже вмерло, з'являється потреба у вірі, яка підтримає завтра. І цією вірою стає поезія... Кожен вірш – це клаптик життя. У долі поета доволі часто бувають спалені вірші... У цей період я стала писати рідною мовою. Бо це сокровенне...

- Валеріє, мене вразила Ваша метафора «палила солодкі очі». Чому ваше кохання таке зболене?

- Нещодавно я втратила найближчого друга, який загинув у зоні АТО. Це був друг дитинства... разом із ним загинуло і моє кохання. Не хочу про це... Спасибі, що воно було у моєму житті. Кохання – це життєвий досвід і водночас випробування. Поезія – це частина кохання і вона не буває без болю. Як показує досвід, усе відроджується до життя..., сподіваюся, і в моїй поезії ще будуть рядки щасливого кохання.

- Валеріє, я щиро вітаю Вас із першою збіркою, із першою ластівкою. Що Ви очікуєте від цієї книги?

- Щиро кажучи, нічого. Я не тішу себе надіями, я не пишу, щоб видаватися. Я цим живу. Завершується певний етап у моєму житті, підсумком його і стала збірка. Дякую моїм рідним, що зберегли і зібрали мої поезії. Бо писалися вони і на шпалерах, і на серветках, і на обкладинках конспектів... А зараз є книга. Не хочу загадувати її майбутнє... головне, щоб достукалася вона до сердець людей.

- Дякую, Валеріє, за інтерв'ю. Повірте, моє серце вона полонила. Ваш поезія, як свіжий щемний запах магію, заворожує і пробуджує до життя.

Бесіду вів Лесь Таращанський

З приводу більш детальної інформації щодо отримання збірки звертайтеся до редакції газети «Альма матер»

ALMA MATER

Засновник – колектив Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

***

Газета виходить українською мовою раз на місяць окрім липня і серпня. Обсяг 2 друк. аркуші.

Тираж 900 примірників.

Свідцтво про державну реєстрацію ЧГ 442-91ПР

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Голова редакційної ради – Олександр Забарний

Редактор: Анна Лебедева

Члени ради: Григорій Самойленко, Віталіна Скороход, Анна Парубець, Роман Приходько, Віка Охрименко

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: 16602, м. Ніжин Чернігівської обл., вул. Кропив'янського, 2, університет, новий корпус, кімната № 213, внутрішній телефон 10-39, email: almandu1982@gmail.com

Комп'ютерна верстка, набір та макетування: Анна Лебедева

Коректор: Анна Парубець

Віддруковано у Видавництві НДУ імені

М. Гоголя

Замовлення №44

* Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. * За точність викладення фактів відповідає автор.

* Редакції надано право редагувати й скорочувати матеріали. * При передрукуванні матеріалів обов'язково посилатися на газету «ALMA MATER»